

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

อุตสาหกรรมเยื่อกระดาษในปัจจุบันนั้นอยู่ในภาวะสดใส ทั้งนี้เนื่องจากปริมาณความต้องการใช้เยื่อกระดาษทั้งตลาดในประเทศ และตลาดโลกเพิ่มสูงขึ้นตามภาวะการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้ผู้ประกอบการเยื่อกระดาษของไทยเพิ่มปริมาณการผลิตเยื่อกระดาษ เพื่อให้เพียงพอกับปริมาณความต้องการทั้งตลาดในประเทศและตลาดส่งออก ดังจะเห็นได้จากปริมาณการผลิตเยื่อกระดาษในช่วง 7 เดือนแรกปี 2547 มีประมาณ 556,160.23 ตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.4 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน ทั้งนี้คาดว่าปริมาณความต้องการเยื่อกระดาษมีแนวโน้มเติบโตต่อเนื่องไปถึงปี 2548 ตามภาวะเศรษฐกิจไทยและของโลก ที่ยังคงขยายตัวต่อเนื่องจากปี 2547 (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2548 : ออนไลน์)

บรรจุภัณฑ์กระดาษของไทย มีการพัฒนาและมีบทบาทสำคัญต่อภาคการผลิตและการตลาดอย่างมาก ปัจจุบันผลผลิตภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรของไทยมากกว่าร้อยละ 70 ต้องใช้บรรจุภัณฑ์โดยมีสัดส่วนการใช้บรรจุภัณฑ์กระดาษสูงสุด คือ ร้อยละ 40 ของบรรจุภัณฑ์ทุกชนิดรวมกัน รองลงมาได้แก่ เป็นบรรจุภัณฑ์พลาสติกร้อยละ 25 บรรจุภัณฑ์โลหะร้อยละ 20 และบรรจุภัณฑ์แก้วร้อยละ 15 ด้วยเหตุที่บรรจุภัณฑ์กระดาษมีเอกลักษณ์และจุดเด่นเหนือบรรจุภัณฑ์ประเภทอื่น อาทิ สามารถพิมพ์ลวดลาย ตราสินค้า ข้อความลงบนกล่องได้ดีและเห็นได้ชัดเจน มีน้ำหนักเบา มีการทรงตัวดี สะดวกต่อการบรรจุและขนย้ายและราคาไม่แพง ตลาดจึงมีความต้องการสูงกว่าบรรจุภัณฑ์ชนิดอื่น กอปรกับการเป็นผลิตภัณฑ์ที่ง่ายต่อการย่อยสลายและสามารถนำผ่านกระบวนการเพื่อนำมาใช้ใหม่ได้ (Recycle) ทำให้บรรจุภัณฑ์กระดาษได้รับความนิยมมากขึ้น เพราะนอกจากเป็นการสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมยังเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ด้วย

แม้การผลิตกล่องกระดาษลูกฟูกจะมีการแข่งขันสูง โดยกลุ่มซีเมนต์ไทยครองส่วนแบ่งการตลาดอยู่กว่าร้อยละ 60 แต่ธุรกิจบรรจุภัณฑ์กระดาษโดยรวมเป็นธุรกิจที่มีปัจจัยพื้นฐานดี เนื่องจากมีกำไรขั้นต้น (Gross Margin) เฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 13 – 14 และได้รับการสนับสนุนด้านการผลิตและการตลาดจากรัฐบาลทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น โครงการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมการพิมพ์และบรรจุภัณฑ์ (สินสาคร) นโยบายสนับสนุนการผลิตเยื่อและกระดาษ การลดภาษีนำเข้ากระดาษกราฟท์และกระดาษแข็งเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบ ลงเหลือร้อยละ 5 ตั้งแต่ปี

2548 รวมทั้ง การสนับสนุนการผลิตการส่งออกสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม และโครงการหนึ่งผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล (OTOP)

ด้วยปัจจัยที่เอื้อต่อธุรกิจ ทั้งด้านการผลิต การตลาด และนโยบายรัฐ ดังกล่าวมาทั้งหมดทำให้มองเห็น โอกาสที่สดใสสำหรับผู้ประกอบการว่านอกจากการเน้นที่ตลาดในประเทศแล้ว ควรให้ความสนใจตลาดต่างประเทศเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่มีกำลังการผลิตเหลือจากการผลิตเพื่อตอบสนองตลาดภายในประเทศ อย่างไรก็ตามจากโครงสร้างตลาดส่งออกที่ผ่านมาพบว่า การส่งออกบรรจุภัณฑ์กระดาษของไทยยังกระจุกตัวสูงที่ตลาดได้วันและจีน ในขณะที่การส่งออกไปยังตลาดบรรจุภัณฑ์รายใหญ่ของโลก คือ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และญี่ปุ่น ยังมีสัดส่วนต่ำเพียงร้อยละ 6.6 4.7 และ 3.8 ของมูลค่าส่งออกรวมของไทย ทั้งนี้เป็นเพราะการเจาะตลาดเหล่านั้นต้องพึ่งพาอุปสรรคที่สำคัญอีกมาก โดยเฉพาะเรื่องความเข้มงวดด้านการผลิตที่ต้องคำนึงถึงสุขอนามัยของผู้ใช้ การผลิตโดยใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด และก่อให้เกิดมลพิษน้อยที่สุด โดยกำหนดให้ผู้ผลิตต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดในการติดฉลากสิ่งแวดล้อมและด้านสุขภาพเพื่อให้ข้อมูลแก่ผู้บริโภคว่าเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมาตรฐาน ซึ่งมาตรการนี้นับเป็นอุปสรรคสำคัญของการขยายตลาดส่งออกบรรจุภัณฑ์กระดาษของไทยเพราะกระบวนการผลิตบรรจุภัณฑ์กระดาษ และกระบวนการ Recycle ซึ่งเป็นสินค้ายอดนิยมของตลาดกลุ่มนี้นั้น ต้องใช้สารเคมีหลายชนิด อาทิ คลอรีน กรดบอร์ลิก โซเดียมซัลเฟต สารเติมแต่งสี แวกซ์ ที่ล้วนแต่มีความเสี่ยงด้านการตรวจสอบมาตรฐานสินค้า โดยเฉพาะบรรจุภัณฑ์ชั้นแรกสัมผัสกับอาหารโดยตรง ดังนั้น ผู้ผลิตต้องให้ความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อยกระดับการผลิตให้ได้มาตรฐานระดับนานาชาติ หากต้องการขยายตลาดต่างประเทศ หรือแม้แต่การรักษาตลาดในประเทศที่นับว่าจะมีคู่แข่งเข้ามามากขึ้นในอนาคต (ห้องสมุดธนาคารไทยพาณิชย์, 2547 : ออนไลน์)

จังหวัดสมุทรสาครประกอบด้วย 3 อำเภอ 40 ตำบล 288 หมู่บ้าน 7 เทศบาล 31 องค์การบริหารส่วนตำบล ในปัจจุบันจังหวัดสมุทรสาครมีโรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัด 3,291 โรงงาน ประกอบกิจการเกี่ยวกับการทำห้องเย็น ผลิตอาหารทะเลแช่แข็ง และอบแห้ง ผลิตอาหารกระป๋อง ผลิตภัณฑ์พลาสติก กระดาษ ทอผ้า สุรา ไวน์ เครื่องดื่มบำรุงกำลัง ยางรถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น (จังหวัดสมุทรสาคร, 2547 : ออนไลน์)

ในปัจจุบันมีบริษัทผลิตและจำหน่ายแผ่นกระดาษลูกฟูกในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวนทั้งสิ้น 9 แห่ง โดยมีกำลังการผลิตรวมทั้งหมด 38,291 ตันต่อเดือน และมีบริษัทผลิตกล่องกระดาษลูกฟูกในจังหวัดสมุทรสาคร จำนวนทั้งสิ้น 35 แห่ง (กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2547 : ออนไลน์) นอกจากนี้บริษัทผลิตแผ่นกระดาษลูกฟูกในจังหวัดสมุทรสาครแล้ว ยังมีคู่แข่งจากบริษัทผลิตแผ่นกระดาษลูกฟูกในจังหวัดใกล้เคียง เช่น จังหวัดนครปฐม จังหวัดราชบุรี จังหวัดสมุทรปราการและ

กรุงเทพมหานคร มาเป็นทางเลือกให้กับบริษัทผลิตกล่องกระดาษลูกฟูกในจังหวัดสมุทรสาคร อีกด้วย จึงทำให้ธุรกิจแผ่นกระดาษลูกฟูกในจังหวัดสมุทรสาครมีการแข่งขันสูงมาก

จากข้อมูลเบื้องต้นดังนั้นจึงสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจและปัญหาในการซื้อผลิตภัณฑ์แผ่นกระดาษลูกฟูก ของบริษัทผลิตกล่องกระดาษลูกฟูก จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อประโยชน์ในการวางแผนการตลาดของธุรกิจแผ่นกระดาษลูกฟูก เพื่อให้ตรงกับความต้องการของบริษัทผลิตกล่องกระดาษลูกฟูก

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์แผ่นกระดาษลูกฟูกของบริษัทผลิตกล่องกระดาษลูกฟูกในจังหวัดสมุทรสาคร

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ และปัญหาแผ่นกระดาษลูกฟูกของบริษัทผลิตกล่องกระดาษลูกฟูกในจังหวัดสมุทรสาคร
2. สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและวางกลยุทธ์ ด้านการตลาดให้สอดคล้องกับความต้องการของบริษัทผลิตกล่องกระดาษลูกฟูกในจังหวัดสมุทรสาคร

นิยามศัพท์

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์แผ่นกระดาษลูกฟูก หมายถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์แผ่นกระดาษลูกฟูก ได้แก่ ปัจจัยสภาพแวดล้อม ปัจจัยภายในองค์กร ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด

ผลิตภัณฑ์แผ่นกระดาษลูกฟูก (Corrugated board) หมายถึง แผ่นกระดาษลูกฟูกที่บริษัทผลิตกล่องกระดาษลูกฟูก นำมาใช้ในกระบวนการผลิตเป็นกล่องกระดาษลูกฟูก

บริษัทผลิตกล่องกระดาษลูกฟูก หมายถึง บริษัทที่ดำเนินการผลิตกล่องกระดาษลูกฟูกที่มีเงินลงทุน 10 ล้านบาทขึ้นไป ในจังหวัดสมุทรสาคร

กล่องกระดาษลูกฟูก (Corrugated Box) หมายถึง ภาชนะบรรจุทรงรูป มีฝาปิด ทำขึ้นด้วยแผ่นกระดาษลูกฟูก (ศูนย์การบรรจุหีบห่อไทย สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2543 : 2-5)

ผู้ตอบแบบสอบถาม หมายถึง ผู้ที่มีส่วนในการตัดสินใจซื้อแผ่นกระดาษลูกฟูกของบริษัทผลิตกล่องกระดาษลูกฟูก ที่มีเงินลงทุน 10 ล้านบาทขึ้นไป ในจังหวัดสมุทรสาคร